

Izhaja vsaki dan. —
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Pisanišne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) — mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sečani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 4. svečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto petič; poslanice, semrnice, javne zavave in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez doposlane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglaševanje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštne-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vstoku.

(Brzobjavne vesti.)
Japonske vojne ladije ob sibirski obali.
PETROGRAD 28. »Petrogr. brzobjavna agencija« poroča iz Gotsiadana od 26. t. m.: Dne 23. in 24. avgusta sta dve ali tri japonske torpedovke obstreljevale predgorje Lazarev, v čegar bližini so se pojavile neke sumljive ladije. Pričakovati je, da se bodo Japonci poskušali izkrenati na obali tartarskega zaliva.

Mirovna pogajanja.

PARIZ 28. Glasom brzobjavke, ki jo je prejel »Echo de Paris« iz Portsmoutha je verjeti na temelju odgovora, ki ga je dala Rusija, da ni ista popolnoma zavrгла zadnje predloge Japonske.
PARIZ 28. »Eclair« poroča iz Petrograda: Govori se, da se Witte silno trudi, da bi prišlo z Japonci do kakšnega sporazuma glede otoka Sahalina. Mir je baje že sklepana stvar in premirje se ima podpisati vsak hip.
PARIZ 28. »Matin« so sporočili iz Portsmoutha: Na nekem razgovoru, ki ga je po sobotni konferenci imel poročevalec »Matin« z Wittejem, je isti izjavil, da je bil namen Komura, da se formulirajo novi predlogi, zato se je seja odgodila na ponedeljek. Witte je tajil, da bi bil rekel, češ, da je Rusija pripravljena odstopiti del Sahalina, da se pa brani plačati kako drugo odškodnino.
PORTSMOUTH 28. (Rauterjev biro). Vse kaže, da bo Japonska stavila danes nov predlog, ki podaljša konferenco za nekoliko dni. Takahira je imel sinoči pogovor z Wittejem v njegovi sobi. Takahira je zaprosil za razgovor malo pred večerjo, ki se je pa vršil ob 8. in pol uri zvečer.
PARIZ 28. V »Aurora« pozivlja Clemenceau predsednika Loubeta, naj se pridruži prizadevanju Roosevelta, da pride do miru med Rusijo in Japonsko. Kar je Francija dosedaj storila v tej zadevi, ni dovolj. Prizadevanja Rouvierja in francoskega poslanca v Petrogradu je smatrati, da so ponesrečena. Loubet ima torej priliko, da dostojno zaključi svoje predsedstvo.
PARIZ 28. Kakor je »Matin« zvedel iz Portsmoutha, je Takahira izjavil, da Japonska ne namerava staviti nikakega novega predloga. Komura je predlagal, da se seja odgodi, da ne pride prenapeto do zaključka konference in da se s tem ne žali občutljivost Roosevelta, konečno, da se da Rusom poslednji rok, da odjenajajo.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Epigoniški roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C. — 6.

Jela, ki je bila izredno utrjena in ubita, ni mogla prav vzdigati ni rok ni nog, ali na drugi strani jej zopet nekaj ni dajalo miru. Razgledala se je po hiši, da-li je vse v redu, umaknila se v svojo sobo ter legla hitro na svojo posteljo, ali ni zaspala. Dolgo je sedela na postelji sklenjenih rok, proseča Boga v molitvi, da jej da ugledati sinu! Bila je v dvomih, smih in nadah, boreča se z sabi, bi-li izvršila, kar je baba rekla, ali bi odstopila od tega čudnega načrta, da se zaplete Angelije v še večjo nevarnost. Ljubezen do sina je nadvladala, da si se je o sladkih besedah stare čarovnice moglo sumiti tudi z navadno pametjo. Nu, dobra Gundička je vedela, s kom ima opraviti in da sveča modrosti pri gospodinjih Jeli ne gori posebno močno. Slišanih rok, blaženim usme-

LONDON 28. »Rauterjev biro« je danes zvedel iz Tokija: Sedaj se vrši posebno posvetovanje, katerega se udeležujejo člani kabineta in takimenovani »stari dižavnik«. Pretresuje se novi položaj glede mirovne konference v Portsmouthu.
PORTSMOUTH 28. (Rauterjev biro.) Na nekem razgovoru je Witte potrdil, da je Takahira prošil, naj se konferenca odgodi, ker niso iz Tokija došle nove informacije. Witte je rad privolil.
Takahira je rekel na nekem razgovoru, da se Japonska čuti obvezano iz spoštovanja pred Rooseveltom, da se prenapeto ne prelomi mirovni pogajanj. Takahira je dostavil, da položaj ni obupen, toda skoraj obupen. Kakor se sliši, so se pooblaščenec zedinili v tem, da se nima vršiti seja, dokler ne pride japonski odgovor na izjavo, ki se ima smatrati kakor ruski ultimatum. Seja se torej ne bo vršila pred sredo ali četrtkom. Govorica, češ, da je Roosevelt zopet skušal uplivati na japonskega cesarja, se trdovratno vzdržuje.
»New Yorker Tribune« zagotavlja z odločnostjo, da je predsednik res to storil.
LONDON 28. »Daily Telegraph« poroča iz Portsmoutha: Governilo se je, da so Japonci pripravljeni znižati vojno odškodnino na 40 do 50 milijonov: a Witte noče o tem ni slišati. Rusija noče plačati drugega nego stroške za vzdrževanje ujetnikov in ranjencev, to je približno 14 milijonov funtov šterlingov.

Brzobjavne vesti.

Novi vojaški poveljniki v Zagrebu.
DUNAJ 28. Armadni naredbeni list je priobčil imenovanje FML Karola grofa Auersperga, poveljnika divizije konjeničstva v Jaroslavu, poveljnikom 13. zbora in zapovedajočim generalom v Zagrebu. Nadalje sta imenovani: GM Fran Zahor, poveljnik 5. domobranskega okraja v Stolnem Belemgradu, inšpektorjem kr. ogrskega domobranskega konjeničstva in GM izven službe Aleksander Nyri, poveljnikom 5. domobranskega okraja v Stolnem Belemgradu. Isti je obenem premeščen v aktivno stanje.
Cesar na južnotirolskih vojaških vajah.
ROMENO 28. Na včerajšnji posebni avdienci se je cesar dije časa razgovarjal z italijanskim generallejtentantom Bessit-jem in s stotnikom italijanskega generalnega štaba, Luigi Piccioni-jem. Tem povodom je generallejtentant Bessi cesarju izročil pozdrave italijanskega kralja ter se je zahvalil za vabilo, naj se on in stotnik Piccioni udeležita vojaških vaj. Italijanska častnika sta bila že

vom na obrazu je klonila na vzglavje in nje zadnji šepet je bil »Benko«.

Zdravnik Cavagnolia je bil razburjen do kraja. Nekega popoldneva je bila Lukrecija odšla od doma, rekši mu, da ide po svojem opravilu; on da naj ne vprašuje dalje, in če je ne bo kmalu, in bodi tudi, da je ne bo ves dan, naj si on ne ubija glave radi tega.
Nu, minul je dan, minula sta dva, trije, ali o Lukreciji ni bilo ne glasu ne sledi. Že nekočkrat je prihrumel Bentčan Badoer v hišo, da bi izvedel, da-li se je že lotila kakšnega dela, in kako da se jej je posrečilo. Začel je celo groziti se, ali siromašni zdravnik ni vedel na vse grozje drugega, nego da je zaval, prevračal čič v strahu in da je pripognene glave vskliknil obupno:
— Čemu me natezaš, illustriissime, na take muke? Meni je znoreti. Letal sem sem, letal sem tja, da bi našel senco Lukrecijine aledi, vohal sem in prisluškoval na vse strani, da bi doznal, kam se je izgubila, ali nič, illustriissime, prav nič, niti toliko, kolikor je črnega za nohtom. Človeku je, da mu poči glava od obupa in sačudenja. Deklica, kakor da se je v semljo udrila. Ne zahtevaj je od mene, ne morem ti je dati, ko je nima. Badoer je videl na smešnem in žalost-

včeraj povabljen na dvorni obed ter sta se danes udeležila vaj v gorovju.

ROMENO 28. Cesar se je danes preko Fonda, Breza, Cloza in Cagno peljal v Cles, kjer so ga povsod pozdravili občinski zastopi. Vsi kraji so bili v zastavah. Cesar se je ustavil le v Clesu, kjer je cesar župana Luigi de Campi ja odlikoval z daljšim nagovorom. Cesar se je na to na konju postal na neki trb južno od Clesa, od koder je opazoval razvijanje boja. Potem je cesar jahal preko mosta Giustina na levi breg reke Noce ter je z neke vzvišene točke ob državni cesti opazoval razvoj vojaških operacij. Cesar se je po 12. uri iz Sansena v kočiji podal v Romeno, kamor je došel okolo 2. ure. Pred dvornim obedom, ki je bil ob 2. uri in pol popoldne, je cesar vsprejel v avdienci majorja Coccaia. — Vreme je jako ugodno.

Grški socialni demokratje in splošna volilna pravica.

BUDIMPEŠTA 28. Socialni demokratje so imeli včeraj na več krajih dežele ljudske shode, na katerih so bile vsprejete resolucije, v katerih se pozivlja koalicijska, naj, izključivši vojaške zahteve, izvede splošno, tajno volilno pravico. Mir se nikjer ni kalil. Rumena mrzlica.

NEW-ORLEANS 28. Danes je umrlo za rumeno mrzlico deset oseb, 47 jih je pa na novo obolelo.

Glede atentata na sultana.

CARIGRAD 28. Sedaj je popolnoma dokazano, da ni bil v atentatu na sultana upleten noben Bolgar.

Grški kralj.

AIX-LES BAINS 28. Grški kralj Jurij je danes predpoludne odpotoval v Pariz.

Nadvojvoda Josip Ferdinand.

GRADIŠKA 28. Nadvojvoda Josip Ferdinand je danes došel semkaj s polkom št. 27, ki se nahaja na divizijskih manevrih. Nadvojvoda so pozdravile mestne oblasti. Mesto je v zastavah.

Turčija in Bolgarija.

SOFIJA 28. Turška vlada je v novi noti naprosila bolgarsko vlado, naj jej izroči Armece, ki so zapleteni v atentat na sultana. Sodi se, da odgovori bolgarska vlada v negativnem smislu.

Tržaški Slovenci in tržaške nemške državne šole.

(Dopis.)

Vapričo bližajočega se početka novega šolskega leta obšutimo tržaški Slovenci zopet intenzivneje ono krivico, ki nas mori že

nem obrazu Cavagnolia, da govori resnico, a ta zgonetka je pekla tudi njega do dna duše.

— Cavagnolia, je rekel, kolikor jaz poznam Lukrecijo, je vražje dekle to in se ne da lahko prevariti. Tu je možno samo dvojje: ali je vedno na sledi zarotnikom, da jih vseh dobi v svojo mrežo, ali so jo pa zarotniki ugrabili in skrili. Nu, mi ne smemo nikakor mirovati, dokler je ne najdemo. Jaz od svoje strani bom gledal na vse strani, ali tudi ti išči dalje in dalje, da morda vendar pridemo do cilja. Brigaj se za to pošteno, ker čas se izgublja po neumnem, a jaz se ne morem muditi v Zagrebu več, nego še dva tri dni. Tako sta se ločila zdravnik in odposlanec beneški.

Cavagnolia se je prepričal, da je Badoer zapustil hišo in zaklenil je vrata od znotraj. Zatem je šel po palcih v svojo izbo ter povlekel iz vrta precej trebušast vrč črnega vina, sel pod jabolko in začel srkati počasi to rajsko pijačo, da mu je greben novega nosa žaril od milote in da so se mu oči obračale od elasti. Zleto se je, da ga izguba njegove drage sestre ne boli več, in da je to, kar je govoril pred Badoerom, mnogo manj, nego je v resnici. On je smatral to prelepo in dozorelo dekle kakor jaram svojega življenja, kakor verigo, ki jo je moral vleči

desetletja: slovenskih šol ni! Kam z mladino? Vseled tržaških razmer je odgovor na to vprašanje nemožen; vlada, ki bi morala izvrševati oziroma nadzorovati izvrševanje državnih šolskih zakonov, je gluha ter celo sama postopa nezakonito. Nezakonito je namreč vzdrževanje tržaških nemških ljudskih šol, kajti za ljudske šole bi morala skrbeti občina oziroma dežela. Pod pretvezo, da skrbi za izobrazbo tržaških Nemcev, kateri pa ravno tako plačujejo občinske doklade kakor Lah ali Slovenci, vzdržuje država v Trstu nad 50 razredov nemške ljudske in meščanske šole, v katerih se odtajuje svojemu rodu naša mladina. Nikjer drugod ni taceh razmer; kjer-koli se je par Nemcev oglašilo za nemško ljudsko šolo, takoj so vsi državni faktorji na nogah, da prisilijo avtonomne občine v ustanovo zahtevane nemške šole. Le v Trstu se vlada še nikdar ni spomnila, da ima pravico prisiliti občino v ustanovitev in vzdrževanje potrebne nemške ljudske šole. Ne, rajši nego bi prisilila občino na to, rajši žrtvuje sama na leto 120—140 tisoč kron iz zaklada »prispevki države za ljudske šole« za tržaško nemško ljudsko šolstvo. A ima na tem svojem protizakonitem postopanju dvojen smoter: prvič se s tem izogiblje kategoričnemu imperativu, da bi prisilila občino tudi na ustanovitev potrebnih slovenskih šol; drugič pa se da z nemškimi tržaškimi ljudskimi šolami vzdržavati in širiti vsaj umetno tržaško nemštvo. In to je, kakor znano, naloga vsake avstrijske vlade. — Valed teh razmer je v Trstu mnenje, da so državne ljudske in meščanske šole nekaj idealen institut, že tako ukoreninjeno, da je brevspešno prepričevati našega priprostega delavca o nasprot-nem. In vendar je vrednost tržaških nemških ljudskih šol mnogo nižja nego katere-koli okoliške slovenske šole. Govorili smo o tej stvari z roditelji učencev in z učitelji državnih šol in pripovedovali so nam ti zadnji sami, da je pouk na teh šolah popolnoma nepedagogičen, torej popolnoma v nasprotju s današnjimi načeli šolske metode. In radi verjamemo to. Kako naj bo pouk idealen, ako se učitelj in učenec ne umejeta?! Prva, sicer za odgovorne faktorje jako nečastna posledica temu je, da je zaradi neznanja učnega jezika od strani učencev uradno dovoljeno učiteljem doma poučevati primerno število svojih učencev proti odškodnini, katero plačujejo starši. Pa to še ni največje zlo. Največje

do grobs. Lukrecija se ga je prišla kakor sklep, a k temu je imela še oba konca palice v svojih rokah. Dragi sin Eskulapov bil je torej njen suženj, da, Lukrecija mu je celo štela kapljice vina. A sedaj ni že nekoliko dni šul Lukrecijinega glasu, ni občutil palice, sedaj si je štela kapljice sam, in našte jih je, hvala Bogu, dovolj, pak mu je bilo preko veake mere ugodno in prijetno. Sreba je počasi svoj nekter in gledaje veselo v dno vrča, je počel govoriti sam seboj in se je smehljaj:

— Hm, hm, to naj ve Bog, kje je to dekle, kam je neki zšla, kajti, pri tej moji glavi, ona je morala najti nekoga. Ne bojim se zanjo, izgubila se ni, in če se je, ne pade pri tem v vodo in ne bo trpela škode. Ali pa se povrne? Vsaj morala bi se. Obljubila je to Badoeru, a jaz sem obljubil njemu, da jo najdem. Ali pri moji veri, naj govori Badoer, kar mu drago, jaz ne bom preveč hitel po tej poti, kajti, sicer čast in poštenje mili Lukreciji, ali ni mi na kraj pameti, da bi si radi nje obdrgnil svoje vredne noge, ki so sicer dovolj hitre, ali le za moje bolnike. Da jo pokličemo milo Lukrecijo — saj ona itak zna čarati in varati — morda bi priletela semkaj po zraku. (Pride še.)

zlo je, da se na teh šolah uči le nemščina, drugi predmeti se pa zaradi neznanja učnega jezika morajo zanemarjati. Saj je vendar umavno, da ni možno vspešno govoriti učenecem o tem ali onem predmetu, ako učenci jezika ne umejo. In tako padajo naše tržaške nemške ljudske šole na nivo golih pripravnic za srednje šole, ki so zopet nemške. Kako pa izhajajo naši otroci v nemških srednjih šolah, to vedo starši le predobro. Izredni talenti se vzdržujejo (in takih je nam v ponos še precej), slabjši pa ali propadajo drug za drugim, ali pa se le s silo vzdržujejo z dragimi korepetitorji. — In deklice? Kar jih najde mesta v nemški državni meščanski šoli, te se tam vzgajajo v strogo nemško-nacijsko-nalnem duhu, druge se pa sploh ne morejo dalje naobrazovati. A tudi tiste, ki so prišle v meščansko šolo, čutijo pozneje, da znajo premalo. Znanjih nam je več slučajev, ko take deklice, da si rojene Slovenke, niso mogle vstopiti ne v gorško, ne v ljubljansko žensko učilnico, ker so bile v slovenščini prešibke. — Morda poreče kdo, saj je s tem vse doseženo, ako naše nemške ljudske šole pripravljajo za vstop v srednjo šolo. Ne, dragi! Tržaški slovenski prebivalci niso vsi v položaju, da bi do visoke šole izobrazovali svoje sinove. Večina njih se zadovoljuje, ako 15-leten deček toliko zna, da more vstopiti v to ali ono službo, bodi v trgovini, bodi v obrti. In v teh strokah nam je jako potrebno našega naraščanja.

Pa še jedna je, ki nam ne more izvesti potrebne pripravljavnice značaja nemških ljudskih šol. Take pripravnice za srednje šole, kakor jih imamo v Trstu v instituciji državnih nemških ljudskih šol, v gorških vadih, v pulski državni ljudski šoli ter v drugih, naravnost »pripravnic« imenovanih državnih zavodih po Primorskem, take pripravnice vzdržuje država le za one narode, katerim noče dati srednjih šol v materinem jeziku. Zato imamo take pripravnice v Trstu (razven 50—60 razredov ljudske nemške šole) na Proseku, v Puli, v Gorici, v Beljaku, v Celju, v Kočevju in v nekaterih mestih — Bukovine, kjer imajo tudi nemške srednje šole za — romunsko in malarusko mladino! Ti zavodi so v protislovju s 1. členom državnega šolskega zakona, ki pravi, da morejo ljudske šole dajati mladini znanja in spretnosti potrebne za nadaljno naobrazbo. Nikjer na Dolnjem ali Gornjem Avstrijskem, na Češkem, Moravskem ali na Šlezkem ne vzdržuje država pripravnic ali pa državnih ljudskih šol zaradi vprejema mladine v srednje šole, kajti v teh deželah prestopa mladina naravnost iz ljudske šole v srednjo šolo, ki ima materinščino mladine kakor učni jezik. In koliko inteligence producirajo ti zavodi! Pri nas pa se le najboljši talent vzdržuje z največjo silo. —

Da pridemo k zaključku. Ali moremo priporočati rojakom, da vpišejo svojo mladino v nemške ljudske šole? Ne, nikakor ne moremo priporočati tega. Le zaradi skrajno neugodnih razmer dajmo začasno svojo mladino v nemške šole, ob enem pa zahtevajmo z vsa silo od kompetentnih oblasti, da nam v najkrajšem času preskrbi šol, zajamčenih nam po zakonu. V tem oziru bo treba napeti osterjši trdnj; treba bo naravnost pošiljati stariše z mladino na namestništvo s pršanjem: Kam naj vpišem svojega otroka, da zadostim 20. členu avstrijskega državnega šolskega zakona, ki pravi: »Stariši ali njih namestniki ne smejo svojih otrok ali varovancev pustiti brez pouka, ki je predpisan za ljudske šole«.

In namestništvo bo moralo odgovorjati na to opravičeno in logično vprašanje!

Mir ali vojna.

Trst, 28. avgusta 1905.

Konferenca v agoniji! Tako vsklika neka brzojavka v pariškem »Matinu« od dne 28. t. m. A iz vsega, kar nam poročajo vesti, postaja jasneje in jasneje to, kar je tvorilo naše trdno uverjenje od prvega začetka, ko se je sestala konferenca. Isti Witte, ki je tip odjejalnosti, in na katerega je že razsajena vsa ruska javnost ravno radi njegove odjejalnosti na mirovni konferenci, isti Witte je sedaj kratek in odločen v svojih izjavah. Tako je izjavil n. pr., kakor poročajo »Times« na konferenci minole sobote: Mi vam nimamo ničesar več ponuditi, to so zadnje naše koncesije. Vpričo te odločnosti

ruskega pooblaščenca pa je tem karakterističnejše prizadevanje japonskih pooblaščenecv, da bi zategnili pogajanja, v kateri namen vsaki hip napovedujejo nove predloge.

No, najbrže ima prav poročevalec »Matina«, ki vsklika na zaključku svoje dolge brzojavke od 28. t. m. Glasom oficijelnih japonskih izjav je brezvspešno zaključenje mirovne konference neizogibno.

Shod italijanskih županstev Istre za vseučilišče v Trstu.

Včeraj so se v Poreču sešli župani vseh italijanskih županstev Istre, predsedniki občinskih uprav, mnogo občinskih odbornikov, vsi italijanski državno- in deželnozborski poslanci, poreški deželni odbor, na čelu deželni glavar Rizzi in zastopniki drugih avtonomnih provincijalnih oblastij. Ob 11. in pol uri je predsednik Bannati otvoril shod, pozdravivši mesto Poreč in shod. Govornik je poudarjal važnost dejstva, da so se zbrali zastopniki italijanskih občin Istre, da utrdijo lastno avtonomijo in da skrbijo za lastne koristi. Govornik je izrekel željo, naj bi shod dovršil svoje delo, kakor nov dokaz politične zrelosti Italijanov.

Deželni glavar Rizzi je v daljšem govoru pozdravil probujenje avtonomističnega čuta, ter je pohvalil italijansko politično društvo. Spominjal je cesarja Avgusta, ki je Istro vživel v deseti italijanski okraj z državljanstvi pravicami, spominjal je municipalne statute srednjega veka, katerih nadaljevanje so sedanje ustanove. Obžaloval je zakone, ki čim dalje tem bolj omejujejo avtonomijo. Zagotovil je konečno shodu podporo deželnega odbora.

Poreški župan Sbišć, je pozdravil goste ter se jim zahvalil, da so Poreč izbrali za mesto svojega zborovanja.

Preden je shod prešel na dnevni red, je Constantini iz Pazina med odobravanjem stavil predlog, naj se za sedež italijanskega vseučilišča izreče parola: »Trst ali nič«.

O položaju v Avstriji.

»Konzervativna Korrespondenz« javlja, da baron Gautsch nameruje v prvih dneh meseca septembra sklicati predtojnike načelnikov vseh strank zbornice poslancev na Dunaj na pogovore, da jih obvesti 1.) o nalogah, ki navstajajo avstrijskemu parlamentu oziroma na ogrsko krizo; in 2.) o sklepih v Ištu, ki so v zvezi s to krizo. Tudi s predstavitelji skupin v deželnem zboru češkem hoče ministri predsednik konferirati, da se sporazumi z njimi toliko glede sklicanja tega deželnega zbora, kolikor glede predloga o volilni prenosovi in kurjah, ki jih hoče vlada predložiti temu deželnemu zboru.

Kriza na Ogrskem.

Iz virov, ki sami sebe označajo kakor najboljše informirane, nadaljujejo z zatrjevanjem, da se sicer na konferencah v Ištu res niso še odločili za skrajna in najostrejša sredstva in da hočejo še enkrat poskusiti, da bi madjarske eksaltacije privedli do nekoliko odjenljivosti, ali razumeli da so se v Ištu za to, da ne kapitulirajo in da se bodo tudi nadalje upirali onim zahtevam Ogrov, katerim so se dunajski krogi upirali do sedaj. »Kako« — to ostane tajno za sedaj, ker pred bitko ne kaže razkrivati načrta za bitko. O tem »kako« si je možno — pravijo gori rešeni viri — le kaj domnevati. Pogajanja za sklep trgovinskih pogodb se uvedejo, oziroma se bodo nadaljevala, sklenejo se provizoriji, ali pa se sklenjena definitivna pusti stopiti začasno v krepot. Glede delegacij si bodo tudi vedeli pomagati. Ako se bo ogrska zbornica branila izvršiti volitve v delegacije, bodo v letu 1906 manipulirali na podlagi skupnega proračuna. V Avstriji naj parlament da potrebna pooblastila, na Ogrskem pa izvrše potrebne ministri na svojo odgovornost.

Seveda niso to nikake rešitve, ampak le sredstva, ki naj pomagajo preko zadrega momenta. Rešitve treba iskati na Ogrskem.

In sicer so v to — vedno po mnenju gori omenjenih virov — tri poti: ali vendar kapitulirajo pred madjarsko kosilico — če tudi ne popolnoma — in dajo tej moč v roke, ali vprejmo energičen boj, nadomestijo uporne uradnike s poslušnimi in se obrnejo z apelom do resničnega ljudstva proti klikli in klubom. Viri, na katere se sklicujemo, so menenja, da tak boj ne bi bil brez upa zmaga in akcijejo o t m na divjo jezo in

potrtost, ki ju je izzvala v koaliciji prva izjava ministra Kristoffyja (za splošno volilno pravico). Treba da je imeti dovolj srčnosti in odločnosti. Ogrski parlament se sestane 15. septembra. Ako mu vlada predloži — tako zaključujejo naši viri — volilno reformo ali pravo, resnično, pošteno, ne pa le po po madjarski prirojenosti volilno reformo, bo koalicija premagana. In hoc signo vinces.

Nemška kolonijalna politika.

Nemško kolonijalno politiko je zopet zadel težak udarec. V nemški vzhodni Afriki je izbruhnila ustaja. Nemška vzhodna Afrika je za Nemčijo veče važnosti, nego-li nemška južno-zapadna Afrika, ki je nerodovita ter je poldrug krat večja nego-li nemško cesarstvo. Belih kolonistov je zelo malo, približno 2000. Sedaj odpošlje Nemčija tudi tjakaj svoje čete. Nemiri so baje izbruhnili tudi v Kamerunu, ki leži ob zapadni obali Afrike in na otokih Samoa (Avstralija). Iz vsega tega je razvidno, da nemški uradniki ne znajo vladati tujih plemen in da nemška kolonijalna uprava nič ne velja.

Revolucija v južno-zapadni Afriki je stala doslej Nemčijo že mnogo človeških žrtv in približno 200 milijonov mark in Nemčija ni kakor ne more udušiti ustaje. Par tisoč polugolih črnev, ki nimajo niti pušek in niti enega topa, vodijo že dve leti nemške čete za nos. Sedaj so morali odpoklicati generala Trotha, v katerega so stavljali ob odhodu v Afriko velike nade.

Domače vesti.

Shod narodno-radikalnega dijaštva. V odseku za dijaško izobrazbo, ki bo zboroval 7. septembra, bodo naslednja predavanja: 1. Življenje slovenskega dijakova, predava phil. Pavel Grošelj; 2. Srednješolsko vprašanje, phil. Andrej Ipavie; 3. Vseučilišča na mestu slov. dijakov: a) Dunaj vet. Adolf Ribnikar, b) Praga — iur. Arnošt Rekar, c) Gradec — iur. Janko Prekoršek; 4. Naloge slov. akademskih društev — phil. Albert Kramer.

Predavanje o Prešernu bo za tržaške Slovence brezdvomno ena najlepših priredb o priliki shoda narodno-radikalnega dijaštva v Trstu. Ko je priredila jednako predavanje v Ljubljani »Prosveta«, je pisal o njem »Ljubljanski Zvon« med drugim sedeže: »Ferijalno društvo »Prosveta«, katerega plodonosno, od lepih idej prošinjeno delovanje že dlje časa opazujemo z odkritosrčnim zadovoljstvom, je priredilo ob veliki Prešernovi veselici v Mestnem domu predavanje o Prešernu, ki je nudilo udeležnikom mnogo izrednega užitka. Govoril je o Prešernu gosp. phil. Pavel Grošelj. Z markantnimi potezami nam je naslikal Prešernovo zunanje in notranje življenje, očrtal nam njegovo dobo in razmere, v katerih je živel, dokazal veliko vrednost njegovih poezij ter označil pomen njegov za nas Slovence. Govorniku je bil s ozirom na taje gosta, ki so bili potrebni počitka, čas kratko odmerjen, zato se je omejil na najpotrebnejše, in vendar ni bilo v njegovem predavanju nobene vrzeli; podal nam je polno novega, doslej neznanega iz Prešernovega življenja.

Kakor komentar so služile predavanju mooge lepe sliko ptiške slike, kater h zadnja (Prešernov spomenik) je jako primerno opozorila na sledečo veliko veselico ter vzbudila nepopisno navdušenje. »Prosveta« je lahko ponosna na to svojo prireditev! — Tudi tržaško predavanje o Prešernu je prazvel g. Pavel Grošelj.

Otvoritev »Narodnega doma« v Podgradu. Ideja rodoljubnega dela na narodnem in gospodarskem polju slavila je minolo nedeljo v našem Podgradu, na teh klasičnih tleh istre h borb za osvobojenje naroda iz italijanskega jarma in iz pod varuštva c. k. birokratov, velik triumf, definitivno zmago. Podgrad še ni v del, ampak smo mi uverjeni, da tamonjaji prvaki tudi sedaj niso pričakovali kaj takega. Udeležba na otvoritvi »Narodnega doma« v Podgradu je bila ogromna. Način, kakor so se izvršili vsi deli slavnosti, pa veledostojen, kakor je možno le tam, kjer pravična in dobra stvar slavi svojo zmago. Voditeljem v Podgradu, ki so morali toliko trpeti radi te stvari, se je v nedeljo jasno izražalo na licih veselje, da jim je ta dan prinesel bogato zadoščenje za vse hudo od strani njih, ki so dosledni sovražniki vsem resničnim prijateljem naroda. In njihovo za-

doščenje je bilo naše zadoščenje. To zadoščenje nam bilo največe, ko smo motrili zbrano množico, ki je vrela po vseh prostorih prostornega »Narodnega doma« in pred njim. Tu so bili zastopani vsi sloji od imovnika in inteligenta — tudi duhovščina je bila častno zastopana — pa do sirote seljake, ki nam je izlasi mej govorom Spindšćevim imponiral s svojimi vskliki, ki so pričali, kako se mu je umevanje zbratilo in srce razvnelo v plemenitem čustvovanju. In ta družba je rajala pozno v noč v bratski ljubavi in pri srčnem veselju, da je sad tolikega dela in trpljenja dozorel tako lepo. Posebno poročilo pride. Tu povdarjamo le še enkrat, da je slavnost v Podgradu vspela nad vse pričakovanje. A danes moramo še naglasiti, da gre tudi našim vrlim gospodom akademikom velik del zasuge na tem, da smo v nedeljo doživeli v Podgradu diven — pravi slovenski dan.

Mi njim kruha, oni nam kamena. Prejeli smo: Ker že naši nasprotniki tako pritiskajo na nas ob vsaki priliki in brez pardona, pa ne bodimo mi tako nespametni, da bi molčali k temu, jim v svoji neumni dobroti priznavašili in da ne bi beležili, kadar nas naši nasprotniki žalijo.

Nekega dne sem bil šel kupit nekatere stvari k tverdi z železaino Kramer Schwarz, ulica Torrente. Tu mi je bila prilika opaziti, kako se vsi tisti uslužbeni zaničljivo posmevajo, ko čujejo našo govorico. V prodajalnico je došel neki Slovenec. Moč je narečeval slovenski, a uslužbenec ga ni umel. Prišel je drugi, prišel tretji in nikdo ga ni hotel umeriti. Potem je revež Slovenec začel napenjati svoje možgane in počkal v njih nekaj italijanskih drobtin, s katerimi si je hotel pomagati. Da ne bi bil storil tega! Še bolj so brili norea iz njega in eden njih je menil porogljivo: Ecco, la parli pur, intanto se meglio di niente. Ko pa je Slovenec odšel iz prodajalnice so se zakrohotali vsi. Zopet je menil eden njih: »Povero Dante! In krohotali so se naprej.

Torej tako! Če Slovenec, ki jim pri naša denarja, govori slovenski, ga nočejo umeriti in se mu rogajo; a če je tako — potrpežljiv, da jim skuša pojasniti poitalijanski kakor va in zna, se mu zopet rogajo, ker ne govori klasične italijanščine in ker da — tepe Dantejev jezik! Jez pa bi vprašal tverdo Kramer in Schwarz: če so jej že Slovenci, ki ne znajo klasične italijanščine, tako zoperati, kako da vendar le tudi takim Slovincem razpošilja svoje blago in — vprejemlje slovenski denar?!

V zaključku je vprašanje: ali je res tako usojeno nam Slovincem, da dajamo kruha njim, ki mečejo v nas kamene?!

Za »Narodno šolo« v Rožu na Koroskem je bilo darovanih doslej 10000 kron. Od teh je dala Koroška sama 8899 kron. Lep izgled redke požrtvovalnosti, ki temeljito dostavlja na laž njih, ki vedno jočejo in zvone »smrtno uro« koroškemu Slovenstvu. Položaj naših rojakov v Korotanu je res prekeren in preresen. Tako obupen pa vendar ni, da bi bilo opravičeno jokati mesto — delati. Koroškim rodoljubom vsa čast. Ne udajmo se! Prostor za »Narodno šolo« je že kupljen.

Slovenski kolesarji pozor! Po sklepu, ki smo ga storili dne 25. t. m. mora vsaki kolesar, ki se hoče vdeležiti izleta v Ljubljano na slavo odkritja Prešernovega spomenika, javiti to v Trgovinski kavarni (pri markerju Antonu) ter upačati eno krono za razne potrebščine. Tam dobi tudi vsa potrebna pojasnila. Nadejamo se torej, da nobeden slovenskih kolesarjev ne zamudi te lepe prilike in da se tudi mi kolesarji v primernem številu vdeležimo te pomembne slavnosti.

Odvzet poštni debit. Deželna vlada za Bosno in Hercegovino je odvzela reškemu »Novemu Listu« poštni debit za Bosno in Hercegovino.

(Krivičniki se motijo, ako menijo, da s takimi persekucijami in — polješkimi prosoledovanji uduše glas kritike. So paš sedaj drugi časi, nego so bili nekdanj.)

Srbski prestolonaslednik v Dubrovniku. V soboto je dospel na potu z Reše v Dubrovnik srbski prestolonaslednik Jurij v spremstvu stotnikov Pavlovića in Dimitrijevića. Srbski prestolonaslednik si je ogledal mesto in okolice. Prestolonaslednik potuje incognito.

Spodnje-štajerske toplice. V Rimske toplice je došlo letos 808 oseb, v Rogatec Slatina pa 3203.

Nova hiša v Storjah Stev. 1 obstoječa iz 5 sob, ene dverane, veže, 2 vodnjakov, kletjo, 4 hlevi, velikim vrtom in dvoriščem ter gostilničarsko koncesijo je na prodaj za K 20.000. Helena vd. Mare, Storje pošta Sežana.

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov prodaja po jako zmernih cenah trvdka Alex. Breyer i sinovi. Krizevac.

Soba prazna ali meblirana s prostim udom se odda v najem s 1. septembrom t. l. v ul. Toricelli št. 4 l. levo. (Sprejme se tudi žensko).

Skladišče oglja, drv in petroleja na dobrem mestu tam že nad 50 let se takoj prodaja za gl. 350. — Naslov pri »Edinosti«.

Trgovski pomočnik od 17. do 19. leta, več slovensko, italijansko ter če li mogoče tudi nemško, sprejme se v trgovino jestvin. Naslov: uprava »Edinosti«.

Razpis službe.

Pri »Tržaškem podpornem in bralnem društvu« Stadion št. 19 o'đa podpisano vo-stvo takoj službo uradnika.

Zahteva se poznanje deželnih jezikov, posebno pa slovenski v govoru in pisavi, kakor tudi jednostavno knjigovodstvo. — Pro-silec mora položiti primerno varstveno kavejjo.

Natančnejši podatki in pogoji se izvedo pri društvenem predsedništvu.

V TRSTU, 26. avgusta 1905.

Vodstvo

trž. podp. in bralnega društva.

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča veliki izbor ur: Omega, Schaffhausa, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za čirno. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

Mejnarodno spedijsko posredovanje

Caro & Jellinek

Trst ul. Romagna št. 2 Trst.

TELEFON št. 1027

Podružnice: Dunaj, Budapešt in Lvov.

Zastopstva na vseh glavnih trgih tu- in inozemstva.

Se priporoča za preskrbljenje seljenj s zaprtimi blazinjenimi vozovi za pohoštvo toli v mestu koli v tu- in inozemstvu.

Pakovanje za prevoz po morju.

Posebno ugodni pogoji za vojaške osebe in državne uradnike.

Posiljatve vsake vrste po stalni nizki prevoznini.

Proračuni brezplačno.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pe-sek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri trvdki

Belli & Corsi

ulica Economo št. 12 (stari mlin).

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin in kolonijal Petra Peternel v ulici Giulia št. 76 je vložiti vsakovrstne jestvine kakor: kavo, riž, testenine (napolske), sladkor, turšeno in celo moko, naravno maslo, sveče, milo, jedilno olje preve vrste po 36 novč. — Blago vedno sveže.

Svoji k svojim! Podpisani priporoča svojo zalogo oglja, drva, pre-moga in drugo razno kur-javo ter petrolej. Poši-ljanje na dom.

Josip Muha, ul. Caviana (uhod ulica Ca-vazzani št. 3).

NOVO PEKARNO IN SLADČIČARNO pri Sv. Jakobu strška ulica 12 (strava st. šole). Vedno svež kruh. Pošilja-nje na dom. Sprejema na-ročila in domači kruh v pecivo. Pestrožba točna. **Benedikt Subaa**

Tomasoni Ulisse Trst silkar-dekoratér. Sprejema delo na deželi. De-koracije sob s papirjem. Sil-kanje sob in napisov v vseh slogih in na vse načine. Po-narejen les in marmor. Bar-vanje pohištva, podov itd. Vse po zmernih cenah, točno in hitro. — Delavnica: ulica 'Igo Foscolo št. 19.

Iv. Kopač svečar v Gorici priporoča priznana naj-boljšje in najcenejše ♦ voščene sveče ♦ Cenik brezplačno in franko.

Prodajalnica jestvin založeno z vedno svežim blagom I. vrste kakor: kavo vseh vrst, sladkorja, olja, mila, kisa, testenin, moka, otrobov itd. pripo-roča svojim rojakom udani **Počkaj Ivan** ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Fran Macorig trgovina z jestvinami ul. Barriera vecchia 38 Zaloga sladkorja, kave, riža, raznega žita, moka in otrobov. Vino v bu-teljkah, mineralna voda. Specialiteta tu inoz. te-stenine, surovo in ku-hano maslo.

Guerino Marcon ulica Tivarnella št. 3

Priporoča svojo zalogo oglja in drv, ki je vedno preskrbljena z najboljšim kranjskim blagom. Pro-daja na debelo in drobno. Pošiljanje na dom. Telefon št. 1664.

Tovarna kisa Bruschina & Hrovath Trst - Riva Grumula 6

Zaloga vinskega kisa in specialnih kisov. Konkurenčne cene.

MIRODILNICA **Henrik Bonetta** ul. Carradori 18 (vogal Goppa) Specialiteta navadnih in me-dicinskih drog: harv, pokost, lakor, ščetk, čopičev, navad-nega in parfumnega mila, pe-troleja, spirita (žeste) za go-reti. — Barvilo za čiščenje vina. — Nizke cene. Prodaja na debelo in drobno

Nova prodajalnica **Romolo Perini** zlatar in droguljar Via del Rivo 26 Sprejema poplave, kupuje zlato, srebrno in juvele. Popravlja ure na jamstvo.

Jvan Jančar tehn. konces. zobozdravnik TRST ul. Torrente 32 II. n. Delavnica za umetno zo-bovje. Izvzuje popolno zobovje iz kaučuka ali zlata po francoskem sestavu. Po-prave v 2 urah. — Cene zmerno. — Sprejema od 8-6 pop.

Zrgovina z manufakturnim blagom
ANTON SANZIN pok. Frana - Barriera vecchia II.
Velik dohod satena, perkala, batista, pikeja in cefirja. — Blago za ženske obleke, pletene spodnje srajce, moderci, drobnarije. — Bele in barvane srajce za moške, ovratniki, zapestniki; kravate in potrebščina za delavce. Vse po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence.

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, go-spodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in streli po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino. Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Narodni kolek je vdobiti pri upravi „Edinosti“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
DEBLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZAHTEVAM
KATALOGI BREZPLAČNO.

Tržaški grafični zavod
A. G. Salom
TRST Corso št. 2 Telefon 742

Pečati od kavčuka, kovine ali elastike. Numeratori. Paginatori. Vrežbe. Artistični in trgovski pečati. Pisalni stroji ter stroji za pomnoževanje s pripadki. Napisi in črke od cina, bronu in pokosti. Fono-grafi, gramofoni, cilindri in plošče. Eliografični papir za pomnoževanje s pomočjo luči. — Mehanična delavnica za popraviljanje pisalnih strojev vseh vrst. Se govori slovensko in hrvatsko.

Pekarna in sladničarna zlastno tovarno biškotov
Fran Lampe
TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST 3 krat na dan svež kruh, raznovrstne moka prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Pekarna, sladničarna in tovarna biškotov
Vinko Škerk
TRST ulica Acquedotto št. 15 — TRST Filijalka v ulici Miramare št. 13 Raznovrsten kruh, moka prvih tovarn, sprejema na-ročbe na najlnejsše pecivo ter dostavlja kruh na dom. Za obilen obisk se toplo priporoča cenj. občinstvu.

Leon Fano TRST ulica Nuova 21 **zlatar in draguljar** prodaja, kupuje in zamenjuje zlatanino, sre-brnino in dragulje; sprejema poplave po najzmernejših cenah ter prodaja na mesečne obroke proti solidnemu jamstvu.

Zaloga
Izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager) **pive** v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi **kvasa** iz tovarne **Bratov Reininghaus** Steinfeld pri Gradcu. Zaloga **Mattonijeve Giesshubler** vedno sveže kisle vode po zmernih cenah pri **ANTONU DEJAK junior** TRST Via degli Artisti št. 10.

Doge za parkete hrastove ali jelove prve vrste prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni. **Zaloga lesa - Miclaur** ulica Fonderia št. 7

FILJALKA c. kr. privat. **AVSTR. KREDITNEGA ZAVODA** za trgovino in obrt v Trstu sprejema:

IZPLAČILA V KRONAH		na blagajniške nakaze		na naslovljena izplačilna pisma	
proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	30	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	30	proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %	30
30	3%	30	3%	30	3%

Na blagajniške nakaze in izplačilna pisma stopi nova obrestna mera v veljavo 1. 5. odnosno 27. februarja bodočega leta in sicer po dotičnej odpovedi.

Banecigiro v kronah z 2 1/2 % takoj v kolikor na razpolago. Krone in zati naplojoni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roku odpovedi. Izdaja nakaznice za Dunaj, Bu timpešto, Brno, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermanstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olomuc, Saz, Solnograd prosto stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo deviz, drobiža in vrednostij.

Sprejema iztirjevanje taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Daja predujme na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih, Krediti na karikacijske listine

se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma se izdajajo v katerikoli mesto.

Hranila. Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daja blagajna zavoda.

Menične nakaznice. Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih lirah ali v kronah po dnevnem kurzu.

„SANUS“ novi higijenični zobotrebniki disinfektirani parfemirani **zaprošen patent** se prodajajo povsod. **C. COMINI, Trst Barriera 28**

Za neko večjo tovarno se išče spreten korespondent.

Zahteva se: kristjan, 23 do 26 let star, samskega stanu, popolno poznanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi kakor tudi dovršeno in vsesplošno trgovinsko znanje, stenografijo, lepo pisavo, veselje, pridnost in zmožnost do samostojnega dela. Natančno vpisane po-nudbe s fotografijo in prepisom spričeval je poslati pod „W. P. 5112 na RUDOLF MOSSE - DUNAJ I“.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja člo-veškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodna zavarovanje na doživetje in smrti z zmanjšujočimi se vplačili. Vsek član ima po preteku petih let pravico do dividenca.

„Slavija“ vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,865.386 80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159 57 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovansko-narodno upravo. Vse pojavnosti dajo: Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajnje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokrajne namen.